

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o „predlogu odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Odločbe Sveta 2001/470/ES o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah“

COM(2008) 380 konč. – 2008/0122 (COD)

(2009/C 175/15)

Svet Evropske unije je 12. novembra 2008 sklenil, da v skladu s členoma 61(c) in 67(5) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog odločbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Odločbe Sveta 2001/470/ES o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah

COM(2008) 380 konč. – 2008/0122 (COD).

Predsedstvo Evropskega ekonomsko-socialnega odbora je 8. julija 2008 strokovno skupino za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo zadolžilo za pripravo dela na tem področju.

Zaradi nujnosti postopka je Evropski ekonomsko-socialni odbor na 449. plenarnem zasedanju 3. in 4. decembra 2008 (seja z dne 3. decembra) za glavno poročevalko imenoval go. SÁNCHEZ MIGUEL ter mnenje sprejel s 124 glasovi za, 2 glasovoma proti in 1 vzdržanim glasom.

1. Sklepi

1.1 EESO pozdravlja predlog, da se spremeni Odločba 2001/470/ES o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, ne samo zaradi določbe, ki zahteva pregled, temveč tudi na podlagi informacij, zbranih v tem obdobju glede delovanja te mreže, in želje po boljšem obveščanju evropskih državljanov, kar je njen cilj.

1.2 Pozornost je treba posvetiti boljšemu sodelovanju med organi, ki sestavljajo evropsko mrežo, in nacionalnimi kontaktnimi točkami, ki so nujni za ustanovitev in delovanje mreže, ter poenostavitvi obveščanja z uporabo ustrezne tehnologije. S tem naj bi olajšali dostop pravnikom in državljanom, ki želijo poznati možnosti za reševanje čezmejnih civilnih in gospodarskih sporov.

1.3 Sodelovanje ne samo pravosodnih oblasti, temveč tudi pravnikov, bo prispevalo k seznanjenosti z ustreznimi pravnimi sredstvi za zaščito pravic in dolžnosti evropskih državljanov pri različnih dejavnostih v poklicnem in zasebnem življenju. Tako bo usklajevanje območja svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji učinkoviteje. EESO se zavzema za čim večjo odprtost in dostopnost mreže za vse zainteresirane strani, da se poveča preglednost in spodbudi proces evropskega povezovanja.

2. Uvod

2.1 Evropska komisija je po zasedanju Evropskega sveta v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 začela z usklajevanjem in pripravo pravnih sredstev, ki bi omogočili ustanovitev območja svobode, varnosti in pravice in zagotovili prost pretok oseb znotraj EU. Med najbolj pomembnimi je uredba o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah ⁽¹⁾, ki je med drugim uvedla poenostavljene postopke izvrševanja sodnih odločb, spremembe zaščitnih ukrepov, da bi zagotovili izvrševanje sodnih odločb in priznavanje zaščitnih ukrepov v celotni Evropi.

2.2 V okviru istega pristopa je Komisija predložila Odločbo 2001/470/ES ⁽²⁾ o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, katere glavni cilj je ustanovitev evropskega instrumenta za pravosodno sodelovanje, s katerim bi pravne strokovnjake, institucije, upravo in javnost obveščali o pravicah v posameznih državah članicah in postopkih za reševanje čezmejnih pravnih sporov.

(1) Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 – UL L 12, 16.1.2001.

Mnenje EESO: UL C 117, 26.4.2000, str. 6.

(2) Mnenje EESO: UL C 139, 11.5.2001, str. 6.

2.3 Mreža naj bi olajšala tudi dostop državljanov do pravnega varstva zlasti, kakor je že navedeno, pri čezmejnih sporih, saj ne gre vedno za isto vsebino ali postopke. Zato je posebna pozornost namenjena kontaktnim točkam, ki so že dostopne vsem zainteresiranim stranem – tako strokovnjakom kot navadnim državljanom. Komisija opisuje stanje iz začetka leta 2008, ko so obstajale 102 kontaktne točke, 140 osrednjih organov, 12 sodnikov za zvezo in 181 drugih pravosodnih organov, dejavnih na področju pravosodnega sodelovanja.

2.4 Dodati je treba, da je bila v okviru pravosodnih postopkov v Direktivi 2008/52/ES⁽³⁾ o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah mreža opisana kot nujni instrument za mediacijo v čezmejnih pravnih sporih.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Kakor določa člen 19 Odločbe 2001/470/ES, mora Komisija vsakih pet let predstaviti poročilo o rezultatih dela mreže v tistem obdobju na podlagi informacij, ki jih prejme od kontaktnih točk iz držav članic. Možne so spremembe – odvisno od informacij. To je namen spremembe te odločbe, da bi dosegli zastavljene cilje na podlagi člena 61(c) Pogodbe in v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti.

3.2 Mreža je bila do zdaj uspešna pri krepitvi sodelovanja in boljši izmenjavi informacij med sodniki in pravniki v EU. EESO meni, da bi morale kontaktne točke biti pravi urad za informacije o nacionalni zakonodaji in postopkih, ki se uporabljajo za čezmejnne spore. Bilo bi dobro, če bi imeli državljani dostop do informacij, ki jih ponuja mreža.

3.3 S predlagano reformo naj bi se izboljšalo delovanje mreže, s čimer naj bi lažje dosegli zastavljene cilje, zlasti glede materialnih in človeških virov za mrežo.

3.4 EESO pozdravlja predlagano spremembo, ne samo zaradi ukrepov za izboljšanje delovanja mreže, temveč tudi zaradi terminoloških pojasnitev, s čimer se bo uporabljala z večjo pravno natančnostjo.

3.4.1 Sprememba člena 2 Odločbe na primer opredeljuje cilje mreže kot „pravosodno sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah“ namesto prejšnjega izraza „sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah“.

3.4.2 Določa tudi sodelovanje med kontaktnimi točkami, če jih je več v eni državi članici, in zahteva imenovanje glavne kontaktne točke.

3.4.3 Glavno kontaktno točko naj bi imenoval sodnik, ki je član mreže in hkrati vez med posameznimi lokalnimi pravosodnimi organi.

3.5 V skladu z glavnim ciljem spremembe je spremenjen tudi člen 5, da bi razširili sodelovanje v zvezi z informacijami znotraj mreže in s tem olajšali uporabo zakonov v vsakem posameznem primeru, tudi če gre za zakon druge države članice ali mednarodni pravni instrument. EESO meni, da bi mreža prispevala dodano vrednost, če bi obveščala javnost o obstoječi praksi pravosodnega sodelovanja in razlikah v posameznih pravnih sistemih. S takšno razširitvijo bi približali in zagotovili pravice, ki so jih državljani pridobili v civilnih in gospodarskih zadevah znotraj EU.

3.6 Poudariti je treba spremembo postopka zagotavljanja informacij (novo besedilo člena 8) –elektronski register, ki ga bo vodila Komisija. EESO želi dodati samo to, da mora imeti za register na voljo potrebna tehnična in finančna sredstva, da bo čim prej zares učinkovit.

4. Posebne ugotovitve

4.1 EESO se strinja z vsebino predlagane spremembe in z načinom njene izvedbe. Poleg tega lahko na mrežo za sodelovanje pravosodnih organov in pravnikov v posameznih državah članicah gledamo kot na velik dosežek.

4.2 Kljub pozitivnemu značaju te mreže je treba poudariti, da s položajem Danske, ki je samo opazovalka mreže, ostaja del skupnega evropskega prostora brez pravosodnega sodelovanja, čeprav zanjo velja ista evropska zakonodaja. Nov člen 11a določa, da lahko države opazovalke sodelujejo v mreži skupaj z novimi članicami in tretjimi državami, ki so pogodbenice nove Luganske konvencije⁽⁴⁾ in bodo lahko sodelovale na nekaterih srečanjih mreže.

⁽³⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/52/ES z dne 21. maja 2008; UL L 136, 24.5.2008.
Mnenje EESO: UL C 286, 17.11.2005, str. 1.

⁽⁴⁾ Sprejeta 30. oktobra 2007.

4.3 Po mnenju EESO bi morale biti več fleksibilnosti pri kratkem roku za odgovor na prošnje za pravosodno sodelovanje. Odbor sicer priznava sedanjo učinkovitost, vendar se je treba zavedati, da bo z boljším obveščanjem in večjim številom vključnih držav spoštovanje tega roka postalo nemogoče.

Z organizacijskega in tehničnega vidika je treba predvideti več različnih situacij za posamezne države in regije. Počakati bo treba na rezultate nove spremembe, zlasti glede tehničnih sredstev za kontaktne točke mreže in delovanja registra.

V Bruslju, 3. decembra 2008.

Predsednik Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

Generalni sekretar Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Martin WESTLAKE